

PAN-AVRUPA-AKDENİZ TERCİHLİ MENŞE KURALLARI HAKKINDA BÖLGESEL SÖZLEŞME ORTAK KOMİTESİ'NİN 1/2024 SAYILI KARARI

Ortak Komite, Pan-Avrupa-Akdeniz Tercihli Menşe Kuralları ile ilgili olarak; 1/2023 sayılı karar yerine bu kararın ekinde yer alacak şekilde değiştirilmesine karar vermiştir. **Söz konusu karar 12 Ocak 2024 tarihinde Brüksel'de yapılan toplantıda alınmış olup; değişiklikler 1 Ocak 2025 tarihinden itibaren geçerli olacaktır.**

Ortak Komite, Pan-Euro-Mediterranean Preferansiyel Menşe Kuralları ile ilgili özellikle Sözleşmenin Madde 4(3) maddesinin (a) bendinde atıfta bulunarak aşağıdaki hususları göz önünde bulundurmuştur.

- 1) 2020 yılının başlarında, Komisyon, Pan-Euro-Mediterranean Preferansiyel Menşe Kuralları Bölgesel Sözleşmesi'ne Taraf Devletler'e, COVID-19 pandemisi nedeniyle, gümrük idareleri ile ekonomik işletmeler arasındaki temasların askıya alınması nedeniyle, çoğu Taraf Devletin gerekli formda, yani el ile imzalanmış, ıslak mühürle damgalanmış veya doğru kâğıt formatında menşe belgeleri sağlayamadığını bildirmiştir.
- 2) Çoğu Taraf Devlet, Sözleşme kapsamında tercihli ticaret düzenlemelerinin tam olarak uygulanabilmesi için istisnai tedbirler almayı uygun görmüştür. Bu istisnai tedbirler, menşe kurallarında yer alan ilgili hükümlere başvuran Taraf Devletler tarafından karşılıklı olarak uygulanmıştır.
- 3) COVID-19 pandemisi sırasında, bazı Taraf Devletler, hareket belgelerinin elektronik olarak düzenlenmesini sağlamak amacıyla mevcut elektronik sistemleri geliştirmiş veya uyarlamıştır, böylece esneklik ihtiyacı ile hareket belgelerinin Sözleşmenin Ek 1'inde yer alan format gereksinimlerine uyum sağlanmıştır.
- 4) Gümrük idareleri, Sözleşme Ek 1'in 24. Maddesi'nde sağlanan esneklik kapsamında, dijital imza, damga veya yetkili makamların kaşesiyle elektronik olarak düzenlenen menşe belgelerini veya kâğıt ya da elektronik formda (taratılmış veya çevrimiçi olarak erişilebilir) kopyaları kabul etmeye davet edilmiştir.
- 5) Ortak Komite, 16 Haziran 2022 tarihli toplantısında, bir Taraf Devletin, COVID-19 pandemisi sırasında kabul edilen istisnai tedbirlerle getirilen iyi uygulamaların sürdürülmesi talebini almıştır ve böylece ekonomik işletmelerin hareket belgelerinin dijitalleşmesinden faydalanmalarının sağlanmasını istemektedir.
- 6) Taraf Devletler, COVID-19 pandemisi nedeniyle kabul edilen istisnai tedbirler kapsamında elektronik olarak düzenlenen hareket belgelerinin kullanımındaki deneyimin olumlu

olduğunu kabul etmiş ve bu tür tedbirlerle getirilen iyi uygulamaları sürdürmeye karar vermiştir. Ayrıca Pan-Avrupa-Akdeniz bölgesinde menşe belgelerinin elektronik kanıtları ve elektronik idari iş birliği temeline dayalı ortak bir sistemin kurulması amacıyla birlikte çalışmayı taahhüt etmiştir.

- 7) Taraf Devletler, elektronik olarak düzenlenen hareket belgeleri ve sözleşme çerçevesinde elektronik idari iş birliği sağlayan bir sisteme geçilmesinin, özellikle 1 Ocak 2025'te yürürlüğe girecek olan Sözleşme değişikliğinin göz önünde bulundurulduğunda; Pan-Avrupa-Akdeniz bölgesindeki menşe belgelerinin tam dijitalleşmesine yönelik ilk adım teşkil ettiğini kabul etmektedir.
- 8) Elektronik hareket belgesi düzenleme sistemleri, Taraf Devletlerin belgelerin doğruluğunu anında kontrol etmelerine imkân tanınmalıdır.
- 9) 7 Aralık 2023'te Ortak Komite, Sözleşme çerçevesinde elektronik olarak düzenlenen hareket belgelerinin kullanımıyla ilgili 1/2023 sayılı Tavsiyeyi kabul etmiştir. Bu nedenle, elektronik olarak düzenlenen hareket belgelerinin kullanımına dair açık bir hukuki çerçeve sağlamak ve Sözleşme'nin mevcut kurallarından Sözleşme'nin revize edilmiş kurallarına geçiş sürecinde tutarlılığı sağlamak için, 1/2023 sayılı Karar'ın, Sözleşme'nin revize edilmiş kurallarına elektronik olarak düzenlenen menşe belgeleri hakkında genel gereksinimlerin dahil edilmesini sağlayacak şekilde değiştirilmesi gerekmektedir.

1/2023 sayılı Karar'ın Ekindeki 5. Maddede, Bölgesel Sözleşme'nin 17. Maddesi'nin 4. Fıkrası şu şekilde değiştirilmiştir:

- 4. 1. Fıkrası uyarınca, iki veya daha fazla Taraf Devlet, menşe kanıtlarının elektronik olarak düzenlenmesini ve/veya elektronik olarak sunulmasını sağlayacak bir sistem kurmak konusunda anlaşabilirler.

Bu amaç doğrultusunda, iki veya daha fazla Sözleşme Tarafı, 1. paragrafta listelenen menşe kanıtlarının elektronik olarak düzenlenmesine ve/veya elektronik olarak sunulmasına olanak tanıyan bir sistem kurmak konusunda anlaşabilecektir.

Böyle bir sistem kurulana kadar, Akit Taraflar, ithalat sırasında elektronik olarak sunulan dolaşım sertifikalarını aşağıdaki koşullar sağlandığı takdirde kabul edeceklerdir:

- (a) Elektronik olarak düzenlenen hareket belgeleri, Ek IV'te yer alan örneğe dayalı olmalıdır;
- (b) İhracatçı Taraf Devlet, elektronik olarak düzenlenen hareket belgelerinin doğruluğunu doğrulamak için güvenli bir çevrimiçi internet tabanlı sistem sağlamalıdır;
- (c) Elektronik olarak düzenlenen hareket belgeleri, benzersiz bir seri numarasına sahip olmalı ve mevcutsa, tanımlanabilir güvenlik özelliklerine sahip olmalıdır;
-

- (d) Bir Akit Tarafın dolaşım sertifikalarının elektronik ortamda dzenlenmesine başladığı tarih, Avrupa Birliği Resmî Gazetesi'nde (C serisi) yayımlanan duyurularda ve Akit Tarafların kendi tercihleri sonucunda belirleyeceği usullerin koşullarına göre belirlenir.

Bir Taraf Devlet, yukarıda belirtilen Őartların yerine getirilmediği durumlarda, elektronik olarak dzenlenen hareket belgelerinin kabulünü askıya alma kararı alabilir ve bu durumda, diğer Taraf Devletleri, Ortak Komite'nin sekreterliği aracılığıyla önceden bilgilendirecektir. Askıya alma durumunda, (d) bendinde belirtilen duyurular, askıya almanın bařlangıĉ tarihini gösterecektir."